

ՔՍԱՆՈՒԹԵՐՈՐԴ ՏԱՐԻ

ՄՇԱԿ

ՀԻՄՆԱԿԻՐ ԳՐԻԳՈՐ ԱՐԾՐՈՒՆԻ

Տարեկան գինը 10 ռուբլի. կես տարվան 6 ռուբլ. Առանձին համարները 5 կոպեկով.

Թիֆլիսում գրվում են միայն խմբագրատան մէջ.

Մեր հասցեն. Тифлисъ, Редакция «Мшакъ». Կամ Tiflis, Rédaction «Mschak». Տ է Լ է Փ օ ն № 253.

Խմբագրութիւնը բաց է առաւօտեան 10—2 ժամ (բացի կիրակի և ուրիշ օրերէն)

Յայտարարութիւն ընդունվում է ամեն լեզուով.

Յայտարարութիւնների համար վճարում են իւրաքանչիւր բառին 2 կոպեկ. Տ է Լ է Փ օ ն № 253.

Բ Ա Յ Վ Ա Ծ Է Բ Ա Ժ Ա Ն Ո Ր Դ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն
ՆԵՐԿԱՅ 1900 ԹԻԱԿԱՆԻ

ՄՇԱԿ (28-ՐԴ ՏԱՐԻ)

ԳՐԱԿԱՆԱԿՆԵՐ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԼՐԱԳՐԻ

«ՄՇԱԿ» ՀՐԱՏԱՐԱԿՎՈՒՄ Է ՆՈՅՆ ՊՐՕԳՐԱՄՈՎ ԵՒ ՆՈՅՆ ՈՒՂՂՈՒԹԱՄԲ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԻՆԸ. «Մ շ ա կ ի» տարեկան գինը 10 ռուբլի է, տասն և մէկ և տասն ամսականը՝ 9 ռ., ինն և ութ ամսականը՝ 8 ռ., եօթ ամսականը՝ 7 ռ., վեց ամսականը՝ 6 ռ., հինգ ամսականը՝ 5 ռ., չորս ամսականը՝ 4 ռ., երեք ամսականը՝ 3 ռ., երկու ամսականը՝ 2 ռ. և մի ամսականը՝ 1 ռուբլի:

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆԵՆԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ. Ա մ ե թ ի կ ա յ ի բ ժ ժ յ ն ո ղ ն ր ը պ է ա ճ է վ ճ ա թ ն տ ա թ ի կ ա ն 6 ղ ո լ լ ա թ. Ե ւ Ր օ ղ ա յ ի բ ժ ժ յ ն ո ղ ն ր ը 30 ֆրանկ. Պ ա Ր ս կ ա ս ա տ ա ն ի բ ժ ժ յ ն ո ղ ն ր ը 10 ռուբլի:

«ՄՇԱԿԻՆ» գրվել կարելի է ԽՐԱԿԱՐԳՐԱՍԱՆԸ (Բաղաբնայա և Բարձրակայա փողոցների անկիւն):

Կայտարարութեան ուրիշ քաղաքներից «ՄՇԱԿԻՆ» գրվելու համար, և առհասարակ նամակներ և ծրարներ ուղարկելիս, պէտք է դիմել հետևեալ հասցեով. ТИФЛИСЪ, Редакция «МШАКЪ», իսկ արտասահմանից՝ ТИФЛИС, Rédaction du journal arménien «MSCHAK».

Յայտարարութիւնների ընդունվում են բոլոր լեզուներով:

Ա Պ Ա Ռ Ի Կ Բ Ա Ժ Ա Ն Ո Ր Դ Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն Զ Է Ը Ն Դ Ո Ւ Ն Վ Ո Ւ Մ

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

Ազգականութեան ժողովի առիթով.—ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Մասնու. երկրաչարքից զնասվածների օգտին. Նամակ Շուշուց. Նամակ Խրաբարութեան. Ներքին լուրեր.—ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ. Անդրո-Տրանսպակայան պատերազմը. Արտաքին լուրեր.—ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ.—ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ.—ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ. Նամակներ Պարիզից.

Տրամադրում է, որ հոգեբան փոքր ի շատ է ճիշդ կերպով չափված լինեն և նրանց որակութիւնը որոշված:

Թիֆլիսի նահանգի ազնուականութեանը թող է սրված ժողով կազմել քննելու Բարձրագոյն Անուան ներկայացնելիք ամենահայտնակորէն խնդրելի ծրագիրը արտօնութիւն ստանալու, նախ քան նոր հարկային սխտեմ մտնելը, մշակել իր հոգեբանականութեան, որակութեան և միջին արգիւնաբերութեան մասին զեկուցագիրը: Արգէն կայտարարութիւնը, պէտք է տեղի ունենայ երկրորդը:

Եթէ կան երկիրներ, ուր հողային սեփականութեան և արգիւնաբերութեան վերաբերեալ խնդիրները զանազան են խրատված և չուսումնասիրված գրութեան մէջ, դրանց թուումն է անկասկած և Անդրկովկասը: Զր նայելով, որ հողի չափերը և սեփականութիւնների միմեանցից զատելի սկզբած է ներկայ դարի սկզբից, սակայն մինչև այժմ նա չէ վերջացել: Նոյնպէս չէ կատարվել հողի յատկութեան համեմատական ուսումնասիրութիւնը: Իսկ այդ երկու թերութիւնների պատճառով

«բանաստեղծութիւններ», և մօտ հազար հատոր զանազան հեղինակների «վէպեր»: Բայց դա զեռ ոչինչ, դա գուցէ պարզու անտառ չէ, ինչպէս մի ֆրանսիացի գրող անուանեց այս հասարակական երեւոյթը: Բացի այն վէպերից, որ ամեն տարի առանձին գրքերով են հրատարակվում—ամեն օր Պարիզի հարիւրաւոր պարբերական օրգաններում տպվում են վէպեր, նովելներ, փոքրիկ պատմութիւններ իբրև լրագրի բանասիրականներ. ամենօրեայ թերթերից մի քանիսը միանգամայն երկու-երեք, շատ անգամ և չորս զանազան վէպ-ֆելիեթոն են հրատարակում, որը և շարունակվում է 2—3 ամիս. դրանից յետոյ նորից նոյն քանակութեամբ նոր վէպեր են լույս տեսնում այդ թերթերում: Եւ պէտք է իմանալ, թէ ինչպէս են գրվում լրագրիներում հրատարակված այդ վէպերը: Մի հարցնէք մի որ եւ է իրենց կամ մի որ եւ է ուղղութեան մասին, որից դրոված լինելը բունսխտու. մի որոնք այդ վէպերում գեղարուեստի մի որ եւ է նշույն: Նրանք նոյն նպատակով, հէնց նոյն բանը անքի առաջ ունենալով, ինչ նպատակով և արհեստաւորը բանում է եւ միւս օրը իր բանածը կամ արտադրածը հանում է չուկայ և ծախում: Աւելի հազուադէպ են այն վէպերը, երբ մի որ եւ է «բունսխտու», սկսելով միանգամայն 2—3 վէպ, զեռ չը վերջացրած յանձնում է մի ու-

ղժուար է ճիշդ գաղափար կաղմել հողերի ծաւալի և արգիւնաբերութեան մասին: Շատ ցանկալի է, որ Թիֆլիսի ազնուականութիւնը կարողանար օգնել բարձր իշխանութեան նպատակներին և մշակել հողերի հարկային ընդունակութեան աստիճանը: Սակայն կարեւոր է, որ զեկուցագիրը կարճ միջոցում պատրաստվէր, որպէս զի հարկային նոր ծրագրի իրագործվելը չուշանար երկար ժամանակով:

ՆԵՐՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Մ Ա Մ Ո Ւ Լ

Լեւ Տօրաոյ-որդին շարունակում է «С.-Петербург. Вѣд.» լրագրի մէջ իր նամակները Շվեդիայից, որոնց մէջ չօրհանում է սկանդինավեան կեանքի զանազան կողմերը: Անցող տարի մենք առիթ ունեցանք խօսելու այդ նահանգի մէկի մասին, որի նիւթն էր շվեդական ընտանիքը և մասնաւորապէս շվեդուհին: Այժմ Տօրաոյի խօսքը շվեդական գրականութեան մասին է եւ, ինչպէս անկողմնակալ դիտող, նա ցոյց է տալիս այդ գրականութեան թէ զրական և թէ բացասական յատկութիւնները: Շվեդական գրականութեան ամենազրական, ամենանշանաւոր կողմն է—ը ջ ո լ թ իւ Ն և և հ ա մ ե ս ո լ թ իւ Ն. հետեւաբար դա կարող է մի գեղեցիկ մանկավարժի դեր կատարել նայելու մեծամտութեան վերաբերմանը եւ մեզ թուում է, որ մեր մէջ իսկական բարեբարութիւն կանէր նա, ով իր հաշուով Շվեդիա ուղարկէր—գաստիարակվելու համար—մի քանի դեռ մեր «անսնամաներից», «տաղանդներից», «կլասիկներից», «անուշաբաններից», «ամսմաններից», մի խօսքով անամօթ ը կ լ ա մ ն եր ի և աւելի անամօթ ի ն ճ ն ա զ ո լ ու թ իւ Ն անդժամ պատուներէջք երբ մի օտար հետազոտող մի կուլտուրական, կենսունակ ժողովրդի ամենամեծ արժանաւորութիւնը նրա համեստութեան մէջ է տեսնում,—հասկանալի պետի լինի թէ այդ բանը—համեստութիւնը, որ այնքան արհամարհված է մեր մէջ և լրբաբար ոտնակոխ է անվում ամեն մի քայլափոխում, չը պէտք է համարել մի վերաւորական բան, մի անուանարկող, ծիծաղելի յատկութիւն: Ընդհակառակն, դա այն չափն է, որի սահմաններում մի աշխատող, սովորող և ինքն իրան կատարելագործութիւն չը համարող ժողովուրդ կարող է զարգանալ, անդադար առաջ գնալ մուցամուրթիւնը արտա է, երբ նրանով վարակվում է նոյն իսկ տաղանդաւոր, ընդունակ ան-

հատը կամ ազգը, ստացվում է վերին աստիճանի անսխտութեամբ տպաւորութիւն, ապա որքան զգուշի պետի լինի տպաւորութիւնը, երբ ցուցամուրթիւնը երեւան է գալիս դատարի տեղից, երբ սուրած հեղինակների նման հրատարակ են գալիս ոչնչութիւնները, զարգարելով իրանց զէպից-զէպից հաւաքած փետուրներով, չը շարունակելով իրանց բնագրական կրակներով, փչչոցով ու քափով: Որ դատարի ցուցամուրթիւնը առհասարակ տակել է—այդ Տօրաոյ-որդին ցոյց է տալիս, համեմատելով Շվեդիայի հետ նօրվեգիական ժողովուրդը: Յայտնի է, որ նօրվեգիական ազգը սուղ է աշխարհին երեք մեծանուն հեղինակներ—Բիերնսոն, Իրսէն, Իօնաս Լի: Բայց ինչ է դուրս գալիս:

Նօրվեգիական գրականութիւնը, թէեւ յաճախ զբաղվում է կեանքի լուրջ խնդիրներով, բայց ամենից առաջ այնքան էլ համեստ չէ, չափ ճանաչող չէ, հանդիսա չէ: Նօրվեգիացիները շատ ցուցամուրթական, աղաղակող բաներ ունեն և նրանց մէջ քիչ է երկար փորձով ձեռք բերածը: Լաւ մտածվածը, մինչգեռ շվեգիացիները այդ ունեն: Նօրվեգիական երկու ամենաչափուն գրողները հասուն և բոսպական հայելի իրանց գրուածքների և իրանց քննած ժամանակակից թեմաների այդ ցուցական, մօզային կողմով: Իօնաս Լի և մի քանի ուրիշ նօրվեգիական գրողներ, որոնք իրանց տաղանդի ոյժով յետ չեն մնում այդ երկուսից, աւելի համեստ են, ուստի և աւելի քիչ յայտնի են: Նօրվեգիական համեստութեան բացակայութիւնը ամենից լաւ արտայայտվեց այն բանի մէջ, որ Քրիստիանիայում այժմ էլ կենդանի գրողներ Բիերնսոնի և Իրսէնի արձաններ կանգնեցրին: Որտեղ է տեսնված, որ ազգերը իրանց հասարակական գործիչների կենդանութեան ժամանակ արձան կանգնեցնեն նրանց համար: Նօրվեգիացիների այս միամիտ փութկոտութեան մէջ, որով շատուած են իրանց գործիչներին ներսու և մեծ մարդիկ դարձնել, իմ կարծիքով, կօնքական շատ բան կայ: Դժբախտ արձանները, որոնք գրված են Քրիստիանիայում, այժմ սկանդինավական հասարակութեան և լրագրիների մէջ հանաքների առարկայ են դարձել: Ատում են, որ Իրսէն խնդրել է վերջին իր արձանը... և մի մարդ խորհուրդ է տուել զինչ նրա սուղ մի առիթի արձան իսկ Բիերնսոն անբաւական է այն դրբից, որ ներկայացնում է իր արձանը: Ի հարկէ, կուլտուրական, աւելի համեստ և բարեկիրթ Շվեդիայում այսպիսի կօնքիաներ երբեք տեղի չեն ունենայ:

Լրջութիւնը, համեստութիւնը, ազնուութիւնը շվեգական բնատրութիւնն են կազմում և աչքի են ընկնում թէ ժողովրդի, թէ կեանքի մէջ. գրականութիւնը, ինչպէս այդ ազգային բնատրութեան հայելի, աւելի խիստ կեր-

թեցողներին Պարիզի բուլվարական վէպերով: Թէ պարբերական մասուլի մէջ և թէ առանձին հատորներով լոյս տեսնող երկրի քանակութիւնը անկասկած շատ ցաւալի հետեւանքներ են ունեւում: Ֆրանսիական քննադատները, որոնց թիւը հազիւ տասից անցնում է, անկարող են լինում այդ անթիւ վէպերի ու բանաստեղծութիւնների հետ ծանօթանալ: Ուղղակի ֆիդիլիտետ անհարկն կը լինէր, իմէ մի որ եւ է ֆրանսիացի քննադատ կամ ներկարդալ իսկ յետոյ և քննադատութիւն կարողել նոր հրատարակված գրքերի գոնէ հարիւրերորդ մասը: Եւ դրա հետեւանքը շատ անգամ լինում է այն, որ հարիւրաւոր անշնորհ հեղինակների շարքում—երկու-երեք տաղանդաւոր գրողներ են կորչում և, ի հարկէ, այն մտքով, որ նրանց գրվածքները բոլորովին չեն կարգացրում և կամ եթէ պատահամբ կարգացրում են էլ, յամենայն դէպս գրական պատմութեան տեսակետից մնում են առանց մի որ եւ է հետեւանքի. մասնաւոր երբ պատահում են այդ տաղանդների շարքում զեռ բոլորովին երկուստար գրողներ, որոնք հասարակութեան առաջին անտարբերութիւնից իսկոյն վատուում են, իսկոյն դէպի իրանց ունեցած հաւատը կորցնում են, քննադատների ասանաբարութիւնը, չը նկատելը նրանց համար ունենում է մի ինչ որ մահամինչև այժմ էլ զեռ կերակրում են իրանց ըն-

Բ Ա Ն Ա Ս Ի Ր Ա Կ Ա Ն

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՊԱՐԻԶԻՑ

Չը գիտեմ ինչու, Պարիզի գրական շրջաններում փետրվարը ճոր հրատարակված գրքերի ամիսն են անուանում: Իրանով, ի հարկէ, չեն ուղում ասել, որ մնացած տասնութէլ ամիսներին Պարիզում դուրս չեն գալիս նոր գրքեր. բաւ երեւոյթին գրքերի հեղձը՝ դէլ խաւորապէս փետրվար ամիսն է պատահում: Պարիզում ամբողջ տարվա ընթացքում գրքերի այնպիսի քանակութիւն է լոյս տեսնում, որ մարդ չուարած հարցնում է ինքն իրան «ո՞վ է կարգում և երբ են կարգում այդ գրքերը»: Պէտք է խոստովանել, որ նոր հրատարակված գրքերի ստուար մեծամասնութիւնը գեղարուեստական գրականութեան է պատկանում: Այնպէս որ, չը հաշուելով գիտական, պատմական, կրօնական, փիլիսոփայական և սօցիալական ու քաղաքական բովանդակութիւն կրող հարիւրաւոր գրքերը,—միայն «վէպեր» ու «բանաստեղծութիւնը» անազին քանակութիւն են կարգում:

Միջին թում Պարիզում տարեկան տպվում են մօտ երկու հարիւր մեծ և փոքր հատոր

ՄՇԱԿԻ ՀԵՈՒԳԻՐՆԵՐ

ՌՈՒՄԱՅ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆԻՑ

1 փետրվարի

1070Ն: Լրագրիչները հազարավոր տեղեկություններ են տարածում, թե ժողովրդի մեջ է գնում Վրէժյանի և Ռուսաստանի դէմ, Գործարարական առաջադրանքները...

1070Ն: Պաշտոնապետը հազարավոր է, թե սովորած է, Բաղրամյանը և Միլիանը Հնդկաստանի նահանգներում հետզհետեւ տարածվում է: Հունիսը Միլիանը Հնդկաստանի միջամտության մասին...

1070Ն: Պաշտոնապետը հազարավոր է, թե սովորած է, Բաղրամյանը և Միլիանը Հնդկաստանի նահանգներում հետզհետեւ տարածվում է: Հունիսը Միլիանը Հնդկաստանի միջամտության մասին...

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԻՑԻՆԻՑ: Մարտի 1-ին հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում...

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԻՑԻՆԻՑ: Մարտի 1-ին հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում...

ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԻՑԻՆԻՑ: Մարտի 1-ին հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում հարավ-արևմտյան ծովային նավահանգիստում...

1070Ն: Լորդերի ժողովը: Բերմանը հարցնում է, նշանակված է արդե՞ք կարգից դուրս գործող շարժումը Հարավային Աֆրիկայում և Մոզամբիկում...

1070Ն: Լորդերի ժողովը: Բերմանը հարցնում է, նշանակված է արդե՞ք կարգից դուրս գործող շարժումը Հարավային Աֆրիկայում և Մոզամբիկում...

1070Ն: Լորդերի ժողովը: Բերմանը հարցնում է, նշանակված է արդե՞ք կարգից դուրս գործող շարժումը Հարավային Աֆրիկայում և Մոզամբիկում...

1070Ն: Լորդերի ժողովը: Բերմանը հարցնում է, նշանակված է արդե՞ք կարգից դուրս գործող շարժումը Հարավային Աֆրիկայում և Մոզամբիկում...

1070Ն: Լորդերի ժողովը: Բերմանը հարցնում է, նշանակված է արդե՞ք կարգից դուրս գործող շարժումը Հարավային Աֆրիկայում և Մոզամբիկում...

1070Ն: Լորդերի ժողովը: Բերմանը հարցնում է, նշանակված է արդե՞ք կարգից դուրս գործող շարժումը Հարավային Աֆրիկայում և Մոզամբիկում...

հետևանքներ, որպիսի հետևանքի հասան չը-վեցարացիները: Իր ազատութեանը և հարկերի մեծացմանը դիմաց հարկերը վերաբերվող ազգին ոչ մի ուժ չունի չէ կարող, ահա այս է ասում պատմությունը: Այսպիսի ժողովրդի կարելի է և հարածել, և ճնշել, բայց միայն ժամանակաորակա: Վերջնական յաղթանակը լինելու է ոչ ոյժի, այլ գաղափարի կողմը:

Եւ յիրաւի, ինչ չէ կարող անել մի ժողովուրդը, որքան էլ նա փոքրաթիւ լինի իր առաջ կանգնած թշնամու համեմատութեամբ, եթէ ոչ միայն նրա տղամարդն է վառված հայրենիքի համար մեռնելու: Գնալու-թեամբ, այլ նոյն ցանկութեամբ սողորված են նրա մէջ կանայք և երեխաները:

Անգլիական լրագրիչները մէջ սկզբում որպէս լուր, իսկ այժմ արդէն իբրև վերջնականապէս հաստատված փաստ հաղորդում է, թէ բո՛լոր զինուորներին ուղեկցում են նրանց կանայք ու երեխաները, որոնք կատարում են թէպէտ և ոչ զօժուար, բայց վերին ստորին փոստաւար պարտաւորութիւններ: Կուր ժամանակ նրանք փամփուշտներ են բաժանում իրանց ամուսիններին, հայրերին և եղբայրներին: Անգլիական զինուորներին և օֆիցերներին շատ անգամ պատահում է նկատել, որ կուռղ բո՛լորները չլինում են իրենց օտոններում ևս բոլորովին փոքրածասակ երեխաներ, որոնք հազիւ հազ բերում են մի-երկու կապոց փամփուշտ կանայք կարողանում են աւելի մեծ քանակութեամբ ռազմամթերքներ բերել, և ի հարկէ թէ նրանք և թէ երեխաները շատ անգամ զո՛ն են լինում թշնամու գնդակներին, բայց և այնպէս կենդանի մնացողները նոյն եռանդով և նոյն ուղեւորութեամբ շարունակում են իրանց գործը...

Այս, զօկար Լէյզա լաւ է ճանաչում իր ժողովրդին և նրա զուշակութիւնները պատերազմի վերջնական կէքի մասին չէ կարելի ազգային դատարկ անապարտութիւն հարկելու:

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Պարսկախոս Բեդոսեօի ընտրութիւնը, որով նա դարձաւ իրանական միացնող կուսակցութեան պարագլուխ, համարվում է ազատամիտ կուսակցութեան և իրանագիտիկ բաժանման նշան «Speaker» մեծ նշանակութիւն է տալիս իրանական կուսակցութիւնների միացմանը: Իրանական կուսակցութիւնը, ասում է «Speaker», նորից հանդէս է գալիս համայնքների ժողովի մէջ այնպիսի պայմաններում, որոնք անցկայում կազմում էին նրա ոյժը, այսինքն բաժանվում անգլիական կուսակցութիւններից: Այդ փաստը նշանակութիւնն այն է, որ մենք նորից պետք է դէմ առ դէմ կանգնենք այն անլուծելի խնդրի առաջ, որից 80-ական թուականներին տանջվում էր Անգլիան: Իրանական կայսրութեան մէջ Իրանագիտիկ անսանձաքան ազգութիւն կազմուց: Կարելի է արդե՞ք նոյն բանն ասել կանադայի ֆրանսիացիների և Կապլանի դիպիլի օլլանդացիների մասին— դա մի հարց է, որին զանազան լրագրիչներ զանազան տեսակի և պատասխանում, սակայն իրանագիտիկների վերաբերմամբ դա անկասկած ճշմարտութիւն է: Գործերի այսպիսի դրութեան ժամանակ հարաբար է երկու կէք միայն,— կամ պէտք է իրանական հեղեղել զինուորներով և մոցնել նրա մէջ բռնապետական վարչութիւն, կամ պէտք է ինքնավարութիւն տալ նրան: Ուրիշ ոչ մի ճանապարհ չը կայ: Յարաբարութիւնները որ բառ օրէ լարվում են և կարող ճանապարհը աւելի և աւելի անհնարին է դառնում: Կարծ միջոցից յետոյ ամեն մի ազատամիտ նախ և առաջ պիտի այն հարցը տայ իրան,— կողմնակից եմ ևս արդե՞ք հոմոլոգի, թէ բացառիկ օրէնքները: Եւ եթէ նա չի վճար այս հարցը, ազատամիտ կուսակցութեան հեղինակութիւնը աւելի ևս վայր կընկնի:

«Daily Graphic» լրագրի հաշով յունվարի 16-ին Հարավային Աֆրիկայի պատերազմական բոլոր զայուրումը անգլիական հետեակ զորքերի թիւը 100,400 էր, հեծանիւնները 28,990 և թնդանօթիկները 535: Պատերազմող բո՛լորների թիւը այժմ 80,000 է հաշուում:

Անգլիան այնատու է զինուորներ հաւաքել այնտեղ, որտեղ միայն կարելի է: Գերմանական լրագրիչները հաւատացնում են, թէ անգլիական զործակալները այդ նպատակով զործում են ամեն տեղ, բայց ամենից շատ զինուորներ հաւաքվում են թիւրքիստան ազգային յոյներից: Հաւաքելու եղանակը շատ հասարակ է: Երբեք զինուորները վկայականներ են ստանում, թէ նրանք ընդունված են ծառայելու որ և է անգլիական շրջանակ վրայ: Երբեք նախապիտան Եւրոպիայի այս խորամանկութեան նրանք ոչ մի զօժուարութեան չեն հանդիպում և անարգել գնում են Ալեքսանդրիա: Գործակալներն ամեն մի այսպիսի կամար զինուորի համար 5 ֆունտ ստերլինգ են ստանում:

«Daily Graphic» լրագրի հաշով յունվարի 16-ին Հարավային Աֆրիկայի պատերազմական բոլոր զայուրումը անգլիական հետեակ զորքերի թիւը 100,400 էր, հեծանիւնները 28,990 և թնդանօթիկները 535: Պատերազմող բո՛լորների թիւը այժմ 80,000 է հաշուում:

Անգլիան այնատու է զինուորներ հաւաքել այնտեղ, որտեղ միայն կարելի է: Գերմանական լրագրիչները հաւատացնում են, թէ անգլիական զործակալները այդ նպատակով զործում են ամեն տեղ, բայց ամենից շատ զինուորներ հաւաքվում են թիւրքիստան ազգային յոյներից: Հաւաքելու եղանակը շատ հասարակ է: Երբեք զինուորները վկայականներ են ստանում, թէ նրանք ընդունված են ծառայելու որ և է անգլիական շրջանակ վրայ: Երբեք նախապիտան Եւրոպիայի այս խորամանկութեան նրանք ոչ մի զօժուարութեան չեն հանդիպում և անարգել գնում են Ալեքսանդրիա: Գործակալներն ամեն մի այսպիսի կամար զինուորի համար 5 ֆունտ ստերլինգ են ստանում:

գրամայից դուրս երգեց: Դահլիճը լի էր կէ-մից աւելի միայն, և ժողովրդի երկու երրորդական մասը հայեր էին:

ԱՍԳՕՂԱՂԻՑ մեզ գրում են յունվարի 3-ից հետևեալը: «Երէկ, ամիս 30-ին, կիրակի օր, սուրբ Աստուածածնի եկեղեցում ծիսակերպարանայ Բաղրամ քան: Սուքիսանցի հրատարակող կայացուց վերանորոգելու և եկեղեցու ուրիշ կարիքների մասին ժողովը որոշեց ընտրել, բայց տէր-Տօրից և երէցիօն Ստեփաննոս Մատինեանցի՝ չորս հոգուց բաղկացած մի յանձնաժողով, որոնք նախահաշիւ պէտք է կազմեն և միւս ժողովին ներկայացնեն, ձայների առաւելութեամբ ընտրվելին պ. պ. Ենոյի Դանդուբեանց, Կոստանդին Աֆրիկանց, Միսա Կարինեանց և Աւետիս Մատինեանց, իսկ փոխ-անդամ Յակոբ Լէկրեանց»:

ԱՍՍԱԲԱԼԱՔ գիւղից (Գորու գաւառ) մեզ գրում են: «Փակելով անցեալ 1899-ի եկեղեցական չափաբերական մատենաները, մենք գալիս ենք շատ տխուր եզրակացութեան մեր ժողովրդի առջնապահութեան վերաբերմամբ: Յիշեալ տարին միայն Ախալքալաք գիւղի հայ հասարակութիւնը ստեղծ է 67 հոգի զո՛ն մահուկներից և 26 հոգի էլ մեծերից, ընդամենը 93 հոգի: Մեծերի մէջ աւելի տարածված է եղել թոքախտը: Եթէ 300 հայ տանից բաղկացած, բժիշկ ունեցող և մի քիչ էլ հասակցող ժողովուրդը այսքան զո՛հեր է տուել, ինչ կը լինի մնացած գիւղերի գրութիւնը»:

ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳՂՕՏՐԱՆՍՎԱՍԼԵԱՆ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Վարուց արդէն գնեցրանք Ռօբերտու և Կիսկինը Անգլիայից ուղարկված բազմաթիւ օգնական զորքերի հետ միասին գտնվում են Աֆրիկայում, բայց անգլիացիների պատերազմական զորքերը նոյնքան անաչող են գնում, որքան և ևս առաջ: Հեռագրիչներից մեր ընթերցողներին յայտնի է արդէն, որ գնեցրալ Բուլլերը, իր առաջին պարտութիւնից յետոյ Տուրիլայի ափերում, երբ նա բազմաթիւ մարզկային զո՛հեր հետ միասին կորցրեց նաև 11 թնդանօթ, նորից երկու փորձ արւս ձեռքբերու բօ՛լորների զօրքերը և անցնելու գէպի Լէյզա-Սմիթը նրա մէջ պաշարված զօրքն ազատելու համար: Սակայն այս փորձերից առաջինը վերջացաւ Սպիտակօսի չարաչար պարտութեամբ, իսկ երկրորդը թէև նոյնքան կորստաբեր չէր, որքան առաջին փորձը, այնու ամենայնիւ նա ևս կատարելաւ անաչող էր ունեցաւ և գնեցրալ Բուլլերը ստիպված էր ապարդիւն և փոստաւար ճանապարհորդութիւններ կատարել կախարական Տուրիլա գետի մի ափից դիպի միւսը:

Նոյնքան անաչող են և գնեցրալ Մէտտէնի զորքերը պատերազմի արևմտեան բեմում, ուր թէև գնեցրալ Մակդոնալդը գրաւեց Կօօրուսը և ցանկութիւն ունէր անցնել բօ՛լորների թիւի յետուց, սակայն անգլիացիների ուղտութիւնն անժամանակ էր Մակդոնալդին ևս, Բուլլերի նման, ստիպված էր յետ նահանջել գէպի իր նախկին զիջքերը:

Այսպէս ուրեմն Տրանսվալի եւրօպական ներկայացուցիչ Գ-ը Լէյզաի գուշակութեան համաձայն անգլիացիների բոլոր ջանքերը ապարդիւն են դուրս գալիս ընկնելու մի բուռն ժողովրդի, որ այս քաղցին պատերազմի դաշտում կանգնած է իրանից երկու անգամ աւելի բազմաթիւ թշնամու առաջ:

Բայց ինչ բանի մէջ է բօլորների ոյժը: Այդպէս են կարողանում նրանք ոչ միայն զի-մանալ «Դում-դում» գնդակների կարկախի և լիզիտի ուռմբերի տարրիւն, այլ նոյն իսկ մի մի քայլափոխում հաղթում են ամօթահար են անում այդ ահուկ զենքերով զինաւորված թշնամու: Ոմանք զարմանում են այս հանդամանքի վրա և ոչ մի կերպ չեն կարողանում բացատրել անգլիացիների անաչողութեան և բօլորների յաղթութիւնների պատճառը: Բայց և այնպէս մարդկային պատմութիւնը առաջին անգամ չէ արձանագրում իր էջերում այսպիսի, բառ երևույթին, անբացատրելի ինչիդիներ: Շվեյցարիայի դարաւոր հերոսական պատերազմները հայրենիքի ազատութիւն և անկախութիւնը պաշտպանելու համար ևս անկախութիւնը աչառակութեան և անմատարար կուլտուրական աւելի բարձր ստիճանի վրա կանգնած թշնամիների դէմ, այսօր կրկնվում են Հարավային Աֆրիկայում խոստանալով իրանց հետ բերել նոյն տեսակ

թեան մէջ, որի ալ ձեռքը կապած է մէջքին և նա ստիպված է կուռլ այդ դրութեամբ: Բայց նրա ալ ձեռքը թուլացած չէ: Նա այժմ աւելի ուժեղ է, քան երբ ևս իցէ կեղէ է մեր ամբողջ պատմութեան ընթացքում: Հանգամանքների այս արտասովոր համախմբումը զինուորական միջնադարեան արիւնք լարելու իր բոլոր ոյժերը: Նա այժմ միջոցներ է ձեռք առնում 130,000 մարդկանց բաղկացած մի նոր բանակ կազմելու, որոնք կուղարկվին Հարավային Աֆրիկա այն զէպքում, երբ այնտեղ հարկաւոր կը լինեն օգնական զօրքեր, ուստի և զինուորական միջնադարեանը մտադիր է այժմ ոչ միայն երրորդ բառալիծներ կազմակերպել զօրքին աւելի ևս ամրութիւն տալու համար, այլ նոյն իսկ 12 նոր բառալիծ կազմակերպել: Այն դերը, որ այժման պատերազմում կատարում են թնդանօթիկները, ցոյց է տալիս, թէ ինչքան կարեւոր է, որ Մեծ-Բրիտանիան առատութեամբ զինված լինի դաշտային թնդանօթիկներով, այս պատճառով էլ միջնադարեանը զինաւորութիւն ունի թնդանօթիկներով: Այնպիսի կազմակերպել երկու հետեակ կորպուս իրանց լեւալին թնդանօթիկներով և մի և նոյն ժամանակ պահել երկու մէջ ամբողջ դաշտային թնդանօթիկ զօրքը երեք ուրիշ կորպուսների համար: Բայց դրանից կառավարութիւնը մտադրութիւն ունի կազմակերպել հեծանիւնի նոր գնդեր: Գարնան և ամառային ժամանակ կը հաւաքվին անկանոն զօրք մասնաւոր բառալիծները, կը կազմակերպվին մեծ բանակատեղիներ, որտեղ անկանոն զօրքը կը զբաղվի կանոնաւոր զինավարժութեամբ: Դեռ ևս ժամանակ չէ գինեւոր ընդհանուր պարտաւորել զինուորագրութեան կառավարութիւնը չէ կամենում գինի այդ միջոցին, քանի դեռ միւս միջոցները սպառված չեն: Ընդհանուր զինուորագրութիւնը հակառակ է անգլիական ազգի ոգուն: Եթէ մի բան այժմ անհրաժեշտ է, այդ ոչ թէ ստիպելն է զինուոր գրվելու, այլ անհրաժեշտ է միայն քաջալերել նրանք, որոնք ազատ կամքով զօրքերի շարք են մտնում: Կառավարութիւնը իր կողմին պատրաստ է այդ քաջալերութիւնը ցոյց տալու կամաւորներին (Հաւանութեան ցոյցեր): Լորդ Ուոստլը գնդակակութիւն է յայտնում այն առիթով, որ երկրում այդչափ նշանաւոր զինուորական ոյժեր կան, որոնցից, կարեւոր գէպքում, կարելի է օգուտ զուրկ Հարավային Աֆրիկայի պատերազմի համար: Զառախօսի կարծիքով, լաւ կը լինէր եթէ բոլոր դարձողներում զինուորական ուսուցման նման մի բան մտցնվէր:

Լորդ Վելլիս ցաւում է, որ կառավարութիւնը օգուտ չէ քաղում ներկայ յարմար քաղցից բրիտանական զինուորութիւնը և առհասարակ ամեն ինչ, որ կապված զինուորական ծառայութեան հետ, աւելի հաստատուն հիւմքերի վրա դնելու համար: Հետեւեալ շարքի նա կը դիմէ պալատին այն մասին, որ պալատը լսէ կառավարութեան առաջարկը զօրքի թիւը աւելացնելու մասին և յայտնում է, թէ քանի Անգլիայում զինուորական զօրքը հիմնված է կամաւոր զինուորներ հաւաքելու սկզբունքի վրա, նրա մշակական ապահովութեան և զինուորական պատրաստակամութեան համար վերին աստիճանի կարեւոր է փոխել անգլիական սահմանադրութեան հին օրէնքը սովորական զինուորական ծառայութեան և երկրի պաշտպանութեան համար, որքան այդ նպատակաւոր կը լինի առանց ժողովրդին չափից աւելի ծանրաբեռնելու:

Համայնքների ժողովը: Զինուորական միջնադարի օգնականը նոյն տեսակ յայտարարութիւններ է անում, որպիսին արել էր վերին պալատում լորդ Լանսդուն: Կեանքը-Բանդերման գոհունակութիւն է յայտնում, որ զինուորութիւնը չը կայ պարտաւորական զինուորագրութեան դիմելու:

1 փետրվարի (Ստացված է Բոստոնում պոստով, փետրվարի 3-ին, ցերեկվայ 12 ժամին) ՊԵՏԵՐՍԲՈՒՐԻՑԻՆԻՑ: Յունվարի 31-ին Կապիտան Էրմիտաժով կայացաւ ներկայացում: Բարձրագույն ներկայութեամբ ներկայացումից յետոյ Էրմիտաժովն պալիտիոնում տեղի ունեցաւ պարահանդէս: Պարերին մասնակցում էին թագուհի Կայսրուհին և Մեծ Իշխաններն ու Իշխանուհիները:

10հիտն, Կիմերելից, յունվարի 28-ից հե-
ապրում են, որ անբախտութիւնը խիստ ոյ-
ժով չարունակվում է եւ նշանաւոր վնասներ է
հասցնում:

ԲԷՆՍՐՈՒՐԳ: Գարեկիրս եւ Բաստարգնէկ,
երկու կէտեր, որոնց չարաթ օրը տիրեցին բո-
ւանակներ, կրկին անցան բրիտանական զօրքերի
ձեռքը, որովհետեւ բոէրները յետ քաշվեցին
զօրեղ անբախտութեան երևակ: Բոէրները նո-
րեց յետ մղեցին բրիտանական առաջապա-
պահակութեանը արեւմտեան թեւի վրա: Անգ-
լիացիները մի քանի կորուստներ ունեցան:
Բրիտանական զօրքերը ստիպվեցին Ելմուէր-
ֆօնտէնից յետ քաշվեց դէպի Բէնարտը, որով-
հետեւ բրիտանական արեւելեան թեւի վտանգ
է սպանում:

ՄՕԳԻՒՐՈՒՐՎԷՐ: Գեներալ Կօլլիկ կազմա-
կերպվող Զ-ը դիվիզիայի հրամանատար է նը-
շանակված: Այսօրը հասան մօտ 1000 փախա-
տականներ Բարկլիվէտից: Մագէրֆօնտէնի
մօտ կանգնած բոէրների զօրքերը չափազանց
պահանջեցին: Նրանց մի մասը երեւի դնաց
դէպի Կիմերելի: Երկաթուղիական կամուրջը,
որ մասամբ քանդել էին բոէրները, նորից վե-
րականգնված է:

10հիտն: Աւստրալիական թղթակիցը յուն-
վարի 30-ին այցելեց բոէրների բանակը: Բոէր-
ները հազարեցեցին նրան, որ իրանք ունեն հայ-
րենիքի համար պատերազմող 120,000 մարդիկ
եւ նրանք ընդունակ են չարունակել պատե-
րազմը անասանան ժամանակով:

ԿԱՊԵՏՊՈՒՆ: Պաշտօնագուհ հաղորդում են,
Գնդապետ Կեկելից հաղորդում է յունվարի
31-ից, որ ամբողջ հինգշաբթի օրը չարունակ-
վում էր Կիմերելի: Ամբողջութեամբ Ուրբաթ
առաւօտեան Ալեքսանդրֆօնտէնի մօտ սեղի
ունեցաւ երկու ժամ սեւեռ զօրք կոր, որին
մասնակցում էր հետեւակ զօրքը: Ուրեշ կող-
մից դրուծիւնը անսկիւտի է:

2 փետրվարի

ՊԵՏԵՐՔՈՒՐԳ: Բարձրագոյն հրովարակ
ֆինլանդական զինեղա-նահանգապետին: «Ան-
ցեալ մայիսի 18-ին, զառակարգային ներկայա-
ցուցիչների սէյմը փակելիս, զուգ սեղեկացրեք
ինձ նրանց յուզված դրուծեան մասին, որ ծա-
գել էր ֆինլանդական Մեծ Իշխանութեան մէջ
զինուորական ծառայութեան վերաբերեալ կանոն-
ների նմադրված փոփոխութեամբ եւ այս տար-
վայ փետրվարի 3-ի հրովարակելի հրատարակու-
թեամբ: Դժբաղդարար, լանդադաշտների եւ
տալմանների ճանքից եւ նկատում եմ այժմ,
որ համայնական ներկայացուցիչները չեն իւ-
րացրել ընդհանուր պետական շահերի տեսա-
կէտը, որից բխում է այդ միջոցների անհրա-
ժեշտութիւնը: Յանձնարարում եմ ձեզ բացատ-
րել ի դիտութիւն ընդհանուր, որ այդ դատո-
ղութիւնները անկանոն են եւ չեն համապա-
տասխանում ներկայ դարի սկզբից սահմանված
գայմերի դրութեանը, որոնց համաձայն Յին-
լանդիան Ռուսաց պետութեան բարկացուցիչ
մասն է, անբաժան նրանից: Ես ցանկանում եմ
նայնպէս, որ Յին ժողովրդին յայտնի լինի, որ
գահ բարձրանալիս յանձն առնելով Ռուսաց
Գահին նմակայ բոլոր ժողովրդների բարօրու-
թեան մարին հոգ տանելու սրբազան պարտո-
ւորութիւնը, ես բարեք համարեցի Յինլան-
դացում պահպանել ներքին օրէնսդրութեան
առանձին կազմակերպութիւն, որ չորհրված է
է նրան իմ Գահակալ Նախահայրերից: մի եւ
նոյն ժամանակ ես, հոգս յանձն առայ, որպէս
անյեակ Ժառանգութիւն, զբաղան օրէնքի ոյ-
ժով որոշելու Մեծ Իշխանութեան յարաբերու-
թիւնները Ռուսաց կայսրութեան հետ: Այդ նը-
պատակով ես հաստատեցի անցեալ տար-
վայ փետրվարի 3-ի հիմնական օրէնք-
ները, որոնք որոշում են կանոններ Յինլան-
դիային վերաբերվող ընդհանուր պետական օ-
րէնքների հրատարակութեան մասին, այս օ-
րէնքակազմակերպութեան սկիզբից ստեղծ կարգով:»

*)... արտաքաղաք սէյմի ապագայ աշխատու-
թիւններն էլ ի նկատի կանովն զինուորական
օրէնքի վերջնական խմբագրութեան ժամանակ:
Ապակելով ձեզանից գործողութիւնների աւելի
հաստատուն կերպ ազգաբնակչութեան մտքերի
մէջ ամրացնելու այն միջոցների իսկական նը-
շանակութիւնը, որոնք ձեռք են առնվում կայ-
սրութեան եւ Մեծ Իշխանութեան կազմ ամ-
րացնելու համար, ես յոյս ունեմ, որ ֆին ժո-
ղովրդի հաւատարիմ հպատակական անձնու-
րութիւնը, որի մասին ես չեմ կասկածում,
գործով կը վկայվի եւ դիւրութիւն կը տայ
ձեզ իմ նախապատանքը կատարելու:

ՀԵՆՐԻԿՅՈՒՐՎԱ: Ընդհանուր նահանգապետը,
ուչարութիւն գարձնելով, որ տեղական մա-

մուլի մէջ երեւացին երկրի քաղաքական դրու-
թիւնը անհիշող կերպով բացատրող յօդուած-
ներ, իրաւունք տուեց այստեղի մամուլի գը-
լիստը վարչութեան նախագրող-չաջնել ցնե-
զօրներին, որ չը պէտք է թողարկել այն
յօդուածները, որոնք չեն համապատասխանում
անցեալ տարվայ յունվարի 8-ից ընդհանուր նա-
հանգապետին տուած հրովարակելի մէջ յայտն-
ված բարձրագոյն կամքի իսկական մտքին, ո-
րով անհիշող են համարված արտաքաղաք սէյմի
դատողութիւնները փետրվարի 5-ի մանիֆեստ-
ի մասին:

Խմբագրել՝ ԱԼԷԿՍԱՆԴՐ ԲԱՆԱԹԱՐ
Հրատարակիչներ՝ ԹԱԳՈՒՆԻ ՏԻԳՐԱՆԵԱՆ
ԻՍՍՀԱԿ ՄԷԼԻՔ-ԱՂԱՍԱԼԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՌՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Ա Ճ Ո Ւ Ր Դ

Թիֆլիսի նահանգական դատարանում, փետր-
վարի 8-ին, ժամի 10-ին, ծախվում է

ԻՒՋԱՆՆԵՆԻ ՄՄԵՐՆՈՅԸ

Արամիստեմանում, լաւագոյն տեղում, 16 սե-
նեակով եւ այլ կարեւոր չինութիւններով:
Բանկի պարտքն է 6,100 ռուբլի: 1-2

ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Արամիստեմանում է թէ նրա գիւնատան
տան մէջ 1900 թիւ փետրվարի 4-ին, ժամը
12-ին, նշանակված է անուրջ կապով տարու
քաղաքային սպանդանոցը հիմնադրուած նո-
րոգելու գործը: Սպանդանոցում փայտեայ սիւ-
ները պէտք է փոխարինվեն քարեայ սիւներով,
փայտեայ պատերը պէտք է վերանորոգվեն եւ
ուղղվեն, յատկապէս պէտք է քարով, փայտեայ
պատերին պէտք է ցնկիկ թերթեր կցվեն:
Կապով գումարը 3,385 ռ. է: Անուրջին մաս-
նակցի ցանկացողները կարող են տեսնել պայ-
մանագրերը վարչութեան շինարարական բաժ-
նում բոլոր լի օրերը 9 ժամից մինչև 2-ը: 3-3

ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ ԳՐԱՍԵՆՆԱԿ

Մ Ի Ջ Ն Ո Ր Դ

(Посредник)

Դ. Ի. ԵԱԿԻՄՕՎԻՉԻ

Պուշկինեան պատմի, Թամաշևի քարավան-
ապարի հանգը:
Կատարում է զանազան յանձնարարութիւն-
ներ անչարժ կաշքեր ծախելու եւ գրադնելու:
Պահանջվում է առաջին եւ երկրորդ գրաւակա-
նով փող: Մանրամասնութիւնների համար
լինարեմ դիմել գրասենեակը: № 3. 0-7

ԹԻՖԼԻՍԻ ՆԱԻԹԱՐԳԻՒՆԱԲԵ-
ՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Վարչութիւնը, համաձայն պայմանագրի 22-րդ
եւ 28-րդ յօդուածների, հրաւիրում է պ.պ. բաժ-
նետէրերին ընդհանուր ժողովի, առաջիկայ փե-
տրվարի 13-ին, առաւօտեան 10 ժամին, քաղա-
քային տան դահլիճում:

Չբաղմունքների առարկաներն են.

- 1) Ընկերութեան ծախուց նախահաշի եւ
գործողութեան ծրագրի ցանկութիւնը եւ հաս-
տատութիւնը, նոյնպէս եւ վարչութեանը առ-
վիք հրահանգ հաստատութիւնը:
2) Ընկերութեան հիմնական կապիտալի ա-
ւելցանքները որոշումը:
3) Ժամանակին չը փոխված կլիտանցիան-
ների եւ քաղաքային վճարների ընդունելութեան
որոշումը: 2-4

ԹԻՖԼԻՍԻ ԺՈՂՈՎԱՐԱՆ

Փետրվարի 5-ին, չարաթ օր, Թիֆլիսի
ժողովարանում լինելու է

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄՆ

պ.պ. անդամների, կանգնողաների եւ նրանց
ընտանիքների համար:

Ներկայացնելու են «Երկիր», գրամայ հինգ
գործողութեամբ, մասնակցութեամբ հայ գերա-
սանական ընկերութեան անդամների:

Տեղերի գները 20 կօպէկից մինչև 1 ռուբլի:
Ներկայացումից յետոյ լինելու է

Ը Ն Տ Ա Ն Ե Կ Ա Ն Ե Ր Ե Կ Ո Ց Թ

Կիրակի, փետրվարի 6-ին, տեղի կունենայ
դիմակահանգի 2-ը: 3-3

ԹԻՖԼԻՍԻ ԲԱՂԱՔԱՅԻՆ ՎԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Արամիստեմանում է, թէ նրա գիւնատան մէջ
1900 թիւ փետրվարի 4-ին, ժամը 12-ին, նշա-
նակված է անուրջ կապով տարու Անդրէկ-
սկայա փողոցը քաղաքային սպանդանոցը
սկսած երկաթուղային հիւանդանոցից մինչև
Թիֆլիսի մարքատունը, 985 քառ. սաժէն տեղ,
3,940 ռ. գումարի: Անուրջին մասնակցի ցան-
կացողները կարող են տեսնել պայմանագրերը
վարչութեան շինարարական բաժնում բոլոր
լի օրերը 9 ժամից մինչև 2-ը: 3-3

Բ Ր Օ Կ Ս Ր Ե Ի Կ Օ Մ Պ. Մօսկվայում:
Գ Ա Տ Ա Ր Ե Լ Ա Գ ՈՐ Ծ Վ Ա Ս
Գ Լ Ի Ց Ե Ր Ի Ն Ե Ա Ն Ս Ա Պ Օ Ն
Գլխերին փափկացող յատկութիւնը այնքան յայտնի է, որ կարելի չունի նորից գովե-
լու: Գլխերինը առաւել օրհոն է ԿՈՇԻՆ ՓԱՓԿԱՅՆՆԵԼՈՒ համար:
Գլխերինի սապօնը չէ պարունակում իր մէջ ոչ ալկոհոլական, ոչ էլ ուրիշ որ է կծու
մասեր, այդ պատճառով էլ նա մարմնին մի առանձին դրուծիւն է պատճառում, պահպա-
նում է կաշիի փափկութիւնը եւ աւելացնում է նրա սպիտակութիւնը: Կանանց եւ երեխաների
սոււալտի համար՝ այդ սապօնի կաթնաման եւ մեծ քանակութեամբ փրփուրը ծառայում
է իրրի աննայաւ միջոց լուսացվելու համար:
Առհասարակ մեր գլխերինեան սապօնը պարտական է իր յատկութեամբ իր մէջ պար-
ունակող մաքրված նիւթերին, որից նա պատրաստված է, իրրեւ ապացոյց կարող է ծառա-
յել այն, որ նա այդպիսի հոշակ է ստացել եւ գրաւել է ժողովրդի առանձին ուչարողութիւնը:
Զ Գ Ո Ց Ե Կ Ե Ն Ա Լ Զ Ե Ղ Ծ Ո Ւ Մ Ն Ե Ր Ի Ց
M. 87666

ՆԻԿՈՂԱՅՈՍ ԱՐԱՆԱՄԵԱՆ
Հեղինակ Ձեռնարկի աւետարական եւ գործարանական հաշուապահութեան
ՌԻՍՈՒՑԱՆՈՒՄ Ե Ի ՊԱՏՐԱՍՏՈՒՄ Է
Նրկու սեռի անձանց՝ 4 ամսայ ընթացքում հաշուապահութիւն գործնականապէս, ե-
րաշխարհելով, եւ եղած դէպքերում լսանն է աւետում պաշտօնի առաջարկել:
ՊԱՐԱՊՄՈՒՆՔԻ ԱՌԱՐԿԱՆԵՐՆ ԵՆ
Ա) Կրկնակի իտալական հաշուապահութիւն ըստ ամենայն աւետարական ճիւղերի, հան-
գիք՝ նախաին արգիւնարեթական եւ կերտինի գործարանական հաշուեկետութեան:
Բ) Աւետարական իտալականութիւն:
Գ) Աւետարական նախակարգութիւն:
Դ) Գեղարգութիւն եւ ամենակատ ձեռքերի ուղղելը:
Պարագմունքներ սկսվելու են 1900 թիւ յունվարի 15-ից, ճաշից յետոյ, եւ պարբերաբար
չարունակվելու են իւրաքանչիւր ԶՈՒՄ ամսից յետոյ, իսկ կիրակի օրերը լինելու են առանձին
գործնական պարագմունքներ:
Ցանկացողները թող դիմեն գրաւոր կամ անձամբ 3 ժամից մինչև 6 ժամ երկօրեան,
Ս Օ Լ Օ Լ Ա Կ, Սերգիեվսկայա փողոց, տուն Լիսիցեանի, № 20:
Վերջինչալ հաշուապահութեան ձեռնարկը ծախվում է ԹԻՖԼԻՍԻՄ, Տեղիական մօտ,
եւ Ռուսաստանի բոլոր յայտնի գրաւածաւանդներում: ԳԻՆՆ Է 3 ռ. 50 կօպէկ: Օտա-
րաքաղաքացիները գիրքը գնելու համար կարող են դիմել Տեղիական, առանց պատի ծախս
վճարելու: 17-20

Лучшая аттестация отъ учебного начальства.
И. Я. БРОНЪ-ФОНЪ-БРЕННЕРЪ.
преподаетъ
Полный курсъ БУХГАЛТЕРІИ
ПРЕДМЕТЫ ЗАНЯТІЙ:
1) Бухгалтерія (двойная италянская), 2) Коммерческая ариметика,
3) Коммерческая экономія, 4) Ариметика на счетахъ, 5) Торговья и
вексельныя узаконенія и 5) Коммерческая корреспонденція.
Курсъ 3-хъ-мѣсячный. Занятія ежедневныя. Плата за курсъ 60 руб. Ручатель-
ство и гарантія за учебныя. Възле 1000 окончившихъ курсъ. Михайловская, № 71.
Собесѣденный методъ преподаванія по собственнымъ сочиненіямъ, продающіеся
во всѣхъ книжныхъ магазинахъ.
Занятія съ января мѣсяца. 22-100

Годъ занятій десятий.
ՆՈՐԻՆ ՄԵԾՈՒԹԻՒՆ ՊԱՐՄԻՑ ՇԱՀԻ
պարտի հայթաթողներ
ԹԵՅԻ ԱՌԵԻՏՐԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Վ. ՎԻՍՕՅԿԻ եւ ԸՆԿ.
Մօսկվայում.
ԲԱՑՎԱՍ Է Ն. Տ. ՅՈՒՆՎԱՐԻ 1-ից ԲԱԺԱՆՄՈՒՆԻՔ
Թիֆլիսում
Մայրան, ա. Գ. Ե. ԲԱՅԱՆԴՈՒՐՈՎԻ
Ընկերութեան թէք ծախու է գտնվում բոլոր լաւ մագազիններում: 11-20

Բժշկարար Կեֆիր եւ Կուճիս
Օ. ԿՕՐՕՆԱ
Թոյլարված Թիֆլիսի բժշկական բաժանմունքից եւ արժանացած երկու մէջալ-
ն երկու ցուցանակներում, ընտրելի Կեֆիր եւ Կուճիս պատրաստելու համար: Կարե-
լի է ստանալ Օ. Կօրօնայի գործարանում, Լորիս-Մէլիքեան փողոց, տուն Զուրաբովի եւ
բաժանմունքում, Միքայելեան փողոց, օֆիցներներ անտեսական ընկերութեան իսանու-
թիւն կից:
Ուսուցիչներին, ուսանողներին եւ տնտեսական ընկ, անդամներին կը լինի զիջում:
Զիջում կունենան եւ այն չբարեբերը, որոնք կը ներկայացնեն բժշկից առանձին ղեգատում:
Ցանկացողներին՝ կէֆիր ու կուճիս կարելի է տուն ուղարկել: 32-50

Արտասանմանն ծանօթ զանազան ֆիրմաներից պատրաստված եւ
Թիֆլիսի Շ եր ր մ ա պ ա հ ա կ ա ն ու ս ու ռ մ ա ր ա ն ու մ ց ն վ ա ծ, ա-
ռաջին կարգի եւ սպիտակ բանդրօլով կնքված
ՊԱՂՏԱՏԻ ՇԵՐՍՄԻ ՍԵՐՄ
Ծախվում է յարմար գներով Թիֆլիս, Շաղինովի քարավանաբայ, պ. Ս.
Կիւլպէնկեանի մօտ, թիւ 19: 5-5